

**UCHWAŁA NR LXI/10/2024
RADY MIEJSKIEJ W ZBĄSZYNKU**

z dnia 29 stycznia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zbąszynek na
lata 2024-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 i 1429) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny w Gminie Zbąszynek na lata 2024 – 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jan Mazur

Uzasadnienie

Obowiązek uchwalenia 3-letniego programu dotyczącego wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r.o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023r. poz.1426 ze zm.). Przywołany przepis stanowi, że opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy. Program winien być przyjęty przez Radę Miejską w formie uchwały. Program Wspierania Rodziny w Gminie Zbąszynek na lata 2024 - 2026 adresowany jest do rodzin posiadających problemy z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych a jego cele ukierunkowane są przede wszystkim na zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych. Mając powyższe na uwadze podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Załącznik do uchwały Nr LXI/10/2024
Rady Miejskiej w Zbąszynku
z dnia 29 stycznia 2024 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

w Gminie Zbąszynek
na lata 2024-2026

STYCZEŃ 2024

I. WPROWADZENIE

Program Wspierania Rodziny w Gminie Zbąszynek na lata 2024-2026 opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna dla rozwoju i funkcjonowania, to najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. Rodzina oddziałuje na dziecko w sposób świadomy i nieświadomy przekazując mu system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego przyszłą aktywność. Jednak dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym powodują wiele skutków pozytywnych, ale pogłębiają też wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko – opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich. Działania instytucji i służb zobligowanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka, powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają współpracy interdyscyplinarnej.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Zbąszynek na lata 2024-2026 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zbąszynek na lata 2022- 2030. Będzie on miał charakter zróżnicowany zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji. Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Podstawa prawna Programu

- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249)

oraz z 2023 r. poz. 535)

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zbąszynek na lata 2022-2030.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Gmina Zbąszynek realizuje zadania z zakresu edukacji, kultury i sportu. Tutaj zlokalizowane są dwie publiczne szkoły średnie: Technikum Leśne w Rogozińcu i Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Zbąszynku; są trzy szkoły podstawowe: w Zbąszynku, w Dąbrówce Wielkopolskiej i w Kosieczynie. Na terenie gminy działa pięć niepublicznych przedszkoli. Od stycznia 2022 roku w gminie funkcjonuje żłobek a od lutego 2023 roku na terenie miasta Zbąszynek uruchomiona została opieka dla dzieci do 3-go roku życia w formie opiekuna dziennego.

Dobrze wyposażona baza sportowa Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zbąszynku, w tym kompleksowa hala sportowa oraz prężnie działający Zbąszynecki Ośrodek Kultury, Dzienny Dom Senior-Wigor, Stowarzyszenie Zbąszynecki Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz organizacje młodzieżowe jak ZHP, ZAP, SPS, Akademia Kolarska Bonecki „TEAM” tworzą możliwości realizacji i rozwoju zainteresowań oraz udziału grup osób w różnym wieku w różnorodnych imprezach kulturalnych i sportowych.

Gmina oferuje mieszkańcom Zbąszynecką Kartę Rodziny "Rodzina na 5 plus" jak również rozbudowany i dobrze działający system pomocy społecznej i świadczeń na rzecz rodziny, obejmujący swym oddziaływaniem rodziny i osoby znajdujące się długotrwale lub przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, osoby starsze i niepełnosprawne, rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, czy też osoby wykluczone bądź zagrożone marginalizacją społeczną.

Szkoły podstawowe funkcjonujące na terenie gminy Zbąszynek zapewniają uczniom zajęcia świetlicowe. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zbąszynku działa świetlica środowiskowa oferująca wsparcie dla dzieci i młodzieży oraz osób z niepełnosprawnościami, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną.

Punktem wyjścia do określenia zadań Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbąszynku oraz analiza społeczna zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zbąszynek na lata 2022 – 2030. Dla potrzeb Programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje nt. liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, ilości dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy

zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń funduszu alimentacyjnego, dodatku osłonowego, energetycznego. Ponadto rodziny korzystają z rodzinnego kapitału opiekuńczego, świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry start”, których wypłata realizowana jest przez ZUS.

Karta Diagnostyczna Programu Wspierania Rodziny

Wyszczególnienie		Stan na dzień 31.12.2021r.	Stan na dzień 31.12.2022r.
Ludność gminy		7986	7936
w tym:			
Kobiet		4114	4084
Mężczyzn		3872	3852
Dzieci w wieku 0 - 15		1290	1302
Młodzież w wieku 16 – 19		300	308
Osób w wieku produkcyjnym		4696	4576
Osób w wieku poprodukcyjnym		1700	1750
Rodziny korzystające z dodatku mieszkaniowego		15	18
Rodziny korzystające z pomocy społecznej		196 rodzin/ 296 osób	193 rodziny/ 339 osób
Rodziny korzystające z zasiłku rodzinnego		101	152
Rodziny korzystające ze świadczeń funduszu alimentacyjnego		29	28
Rodziny korzystające ze stypendium szkolnego i zasiłków szkolnych		13	4
Uczniowie objęci dożywianiem w szkołach/przedszkolach		64	71
Rodziny korzystające ze wsparcia asystenta rodziny		18	17
Rodziny korzystające z dodatku osłonowego		0	621
Rodziny wychowujące dzieci, w których wystąpiła przemoc		5	5
Liczba dzieci/młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej		4	4
Liczba dzieci/młodzieży umieszczonych w domu dziecka		1	1
Liczba dzieci, za które gmina ponosi odpłatność	W rodzinach zastępczych	4	4
	W domach dziecka	1	1
Rodziny wspierające		0	0

Liczba dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 lat zamieszkujących na terenie Gminy Zbąszynek /wg stanu na dzień 31 grudnia 2022r./ wynosi 1610 osób, co stanowi 20,28 % ogółu mieszkańców, w tym: w wieku od 0 do 15 lat - 1302 osób (16,40%), w wieku od 16 do 19 roku życia - 308 osób (3,88%). W roku 2022 w dwóch formach pieczy zastępczej przebywało 5 dzieci, co stanowi 0,31 % grupy wiekowej od 0 do 19 roku życia.

Powody udzielania pomocy społecznej w latach 2021 - 2022

Powód udzielenia pomocy	Liczba rodzin 2021	Liczba rodzin 2022
Ubóstwo	53	57
Bezrobocie	39	25
Niepełnosprawność	57	65
Długotrwała choroba	38	57
Niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	101	58
Przemoc w rodzinie	3	4
Nadużywanie alkoholu	13	10
Zdarzenia losowe	0	0

Struktura rodzin korzystających z pomocy według liczby dzieci w rodzinie w latach 2021 - 2022

Ilość dzieci w rodzinie	Liczba rodzin 2021	Liczba rodzin 2022
Rodziny z 1 dzieckiem	14	10
Rodziny z 2 dzieci	11	16
Rodziny z 3 dzieci	9	14
Rodziny z 4 dzieci	7	10
Rodziny z 5 dzieci	3	3
Rodziny z 6 dzieci i więcej	1	1

Źródła danych statystycznych:

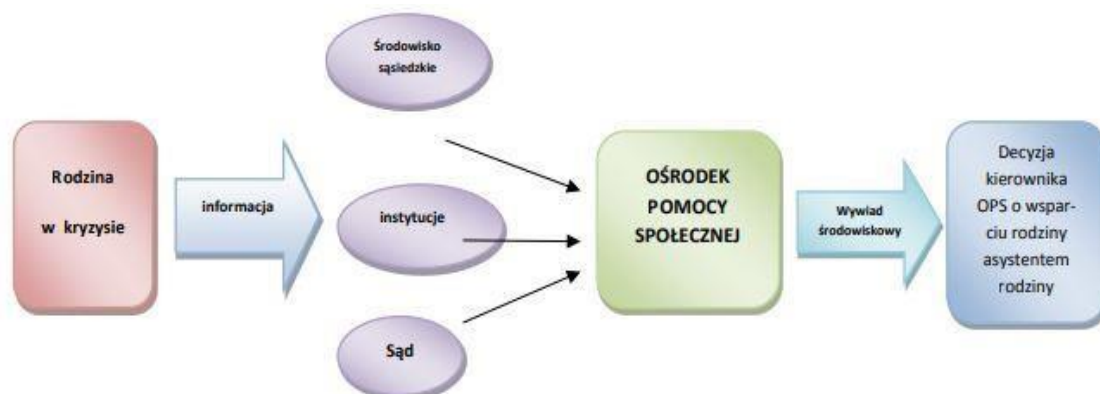
- Urząd Miejski w Zbąszynku (BIP),
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku – sprawozdanie za rok 2021 i 2022,
- Urząd Miejski w Zbąszynku – ewidencja ludności.

Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych jej członków, nie zapewnia bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. Innymi słowy – nie spełnia istotnych funkcji z punktu widzenia zdrowia psychicznego samych członków rodziny oraz całego społeczeństwa.

Nadużywanie alkoholu, uzależnienia, zaniedbywanie dzieci wynikające z braku czasu lub nieświadomości rodziców, łatwy dostęp do mających destrukcyjny wpływ na zachowanie dzieci stron internetowych, to główne przyczyny trudnej sytuacji dotykające znaczną grupę rodzin korzystających z pomocy społecznej, które jednocześnie generują wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych jej funkcji. Wsparcie może być prowadzone w formie pracy z rodziną m.in.

poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Służby społeczne priorytetowo zajmują się problemami, z którymi borykają się rodziny z dziećmi, ponieważ dzieci stanowią najsłabszą grupę społeczną.

W programie, w oparciu o diagnozę sytuacji demograficznej i społecznej w gminie w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru gminy, czyli tzw. czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na funkcjonowanie rodzin.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Zaangażowanie Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracę ze środowiskiem lokalnym na rzecz wspierania rodziny możliwość bezpośredniego kontaktu z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.30 do 15.30 oraz drogą elektroniczną • Doświadczenie zawodowe pracowników instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny • Kompetentna i oddana, stale podnosząca swoje kompetencje i umiejętności kadra pomocy społecznej: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, opiekunki osób starszych i pracownicy administracyjni • Chęć udziału pracowników służb instytucji i organizacji pozarządowych w szkoleniach • Profesjonalne działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej; • Brak rodzin wspierających • Brak nawyków i niechęć rodzin do korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego • Bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin w rozwiązywanie problemów, niechęć do współpracy ze strony rodzin, pomimo dobrego przygotowania i otwartości instytucji • Niedostateczna wiedza mieszkańców gminy na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie • Mała ilość organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny • Brak aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych

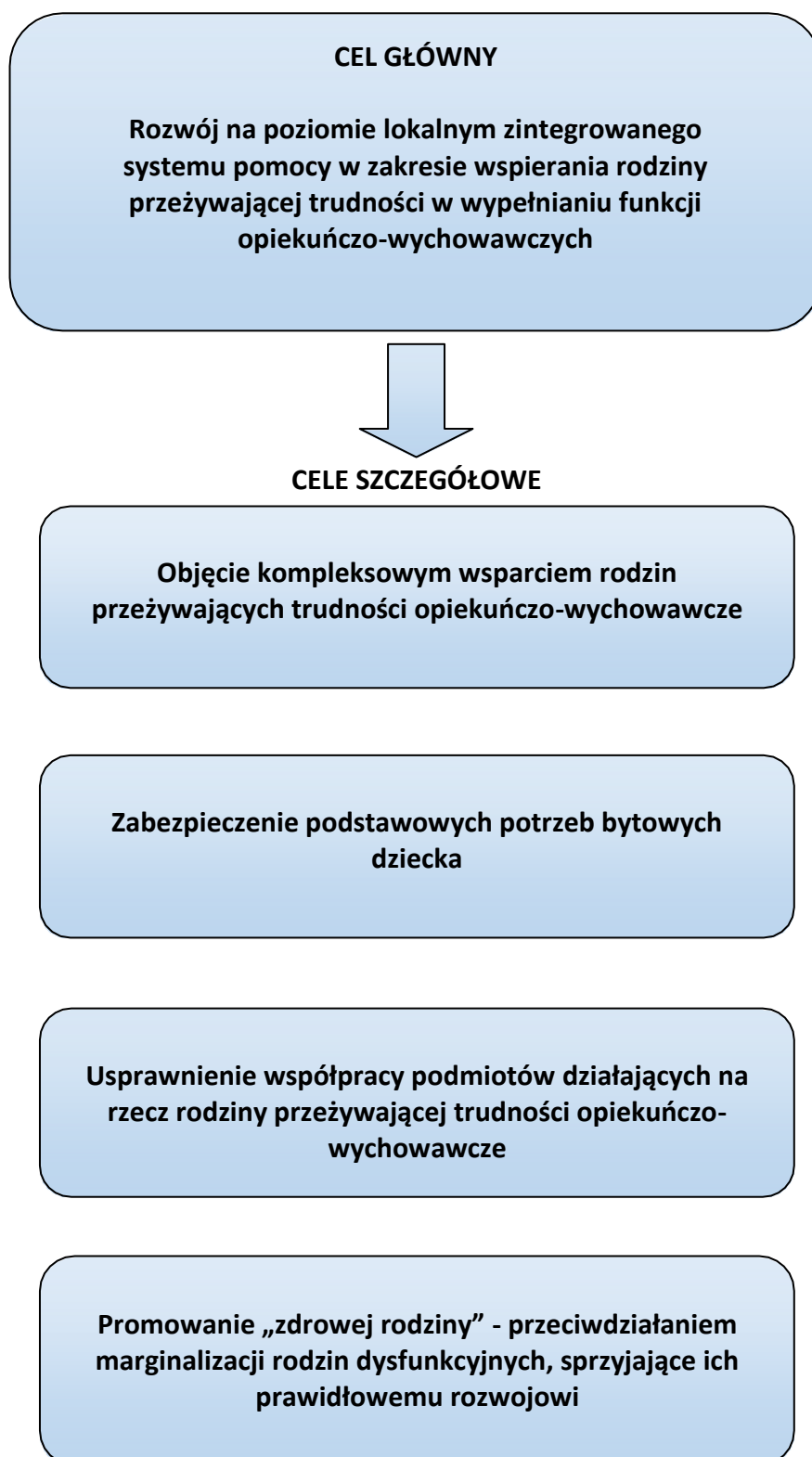
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowane zaplecze sportowe • Dostęp do placówek edukacyjnych: przedszkola, szkoły podstawowe i średnie na terenie gminy. • Dobra koniunktura na lokalnym rynku pracy • Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (terapeuta, psycholog, prawnik, psychiatra) • Dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej • Funkcjonowanie Zbąszyneckiej Karty „Rodzina na 5+” • Funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny • Doświadczenie we współpracy z różnymi podmiotami pracującymi na rzecz rodzin • Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, realizacja programów osłonowych, profilaktycznych i programów aktywności lokalnej • Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych rodzinom • Dostępność do opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3: żłobek, opiekun dzienny • Zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny • Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oferowanych przez instytucje na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym • Brak zainteresowania wśród młodzieży zagrożonej demoralizacją przygotowaną ofertą zajęć pozalekcyjnych i socjoterapii • Wzrost ilości zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży • Brak kompleksowego podejścia do zwalczania przyczyn dysfunkcyjności rodziny • Niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej • Przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na placówki edukacyjne i inne instytucje
---	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój innowacyjnych metod wsparcia rodziny w pracy asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych • Bogata oferta szkoleń w celu podnoszenia kompetencji i umiejętności osób pracujących z rodzinami • Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz dziecka i rodziny • Wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczych rodzin • Rozwój wolontariatu • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny • Realizacja programów profilaktycznych i aktywizujących społeczność lokalną 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik więzi i tradycji rodzinnych • Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę) • Narastający problem różnych uzależnień wśród dzieci i młodzieży • Narastające problemy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc • Zaniedbanie emocjonalne dziecka • Zbyt mała ilość czasu poświęcana przez rodziców wobec dzieci • Uzależnienie świadczeniobiorców OPS od otrzymywanej pomocy • Zjawisko powtarzalności stylu wychowania

<ul style="list-style-type: none">• Rozwój usług społecznych realizowanych na rzecz rodziny przez OPS	<ul style="list-style-type: none">• Brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin• Niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej• Brak stałej oferty zajęć rozwijających umiejętności psychospołeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla rodzin dysfunkcyjnych• Niewystarczające działania z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży;• Stereotypowe postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne• Rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie
---	--

III. CELE PROGRAMU

Utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym, dlatego praca z rodziną powinna być rozpatrywana z perspektywy potrzeb dziecka.

Objęcie kompleksowym wsparciem rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Wpieranie rodzin przez asystentów rodziny.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.	Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologa, psychiatry, terapeuty uzależnień, terapeuty rodziny, prawnika, pedagoga szkolnego).	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Szkoły i przedszkola w gminie Ośrodek Pomocy Społecznej	Rodzaj i forma udzielanego poradnictwa specjalistycznego. Liczba udzielonych konsultacji i porad.	Poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia.
Prowadzenie zajęć z socjoterapii dla dzieci i młodzieży.	Szkoły i przedszkola w gminie	Liczba instytucji i organizacji prowadzących socjoterapię. Liczba przeprowadzonych godzin socjoterapii. Liczba dzieci objętych socjoterapią.	Poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży.
Rozwój działalności placówek wsparcia dla dzieci.	Organizacje pozarządowe Ośrodek Pomocy Społecznej Szkoły i przedszkola w gminie	Liczba działających w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia.	Wzrost zainteresowania alternatywnymi sposobami spędzania czasu oraz korygowanie negatywnych zachowań.
Wspieranie rodzin wychowujących dzieci w zaspokajaniu podstawowych potrzeb, m.in. w formie materialnej, rzeczowej oraz pracy socjalnej.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, które uzyskały pomoc pieniężną z OPS. Liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, które skorzystały z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej. Liczba dzieci objętych pomocą w formie posiłku. Liczba rodzin pobierających: ✓ świadczenia rodzinne, ✓ świadczenia z FA, ✓ dodatek osłonowy, ✓ stypendia.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu, sytuacji kryzysowych.

Udzielanie wsparcia rodzinom z niepełnosprawnym dzieckiem.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą w formie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ usług opiekuńczych, ✓ specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ✓ świadczenia wspierającego, ✓ specjalnego zasiłku opiekuńczego, ✓ świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego. 	Poprawa sytuacji życiowej dziecka i rodziny.
Integracja rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi ze środowiskiem lokalnym.	Ośrodek Pomocy Społecznej i jednostki organizacyjne gminy realizujące zajęcia dla dzieci i młodzieży	Liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych, festynów, imprez, form rekreacji.	Poprawa jakości życia rodziny.
Koordinowanie spraw związanych z organizacją wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku. Liczba podmiotów, które zorganizowały wypoczynek letni dla dzieci z naszej gminy.	Zwiększenie dostępu do form aktywnego spędzania czasu.
Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej dzieciom z rodzin, w których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej.	Gmina Zbąszynek, w imieniu której działa Ośrodek Pomocy Społecznej Starostwo Powiatowe	Wysokość wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pobytu dzieci: <ul style="list-style-type: none"> ✓ w domu dziecka, ✓ w rodzinach zastępczych. 	Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dla dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej.
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.	Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dla dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej.
Wspieranie rodzin wielodzietnych w ramach Zbąszyneckiej Karty „Rodzina 5+” oraz ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.	Gmina Zbąszynek	Ilość wydanych Zbąszyneckich Kart „Rodziny 5+”. Ilość wydanych ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny.	Poprawa jakości życia rodzin.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminny Zespół Interdyscyplinarny Komenda Powiatowa Policji w Świebodzinie Straż Miejska	Liczba rodzin objętych monitoringiem asystenta rodziny. Liczba rodzin z dziećmi, w których realizowana jest praca socjalna, kontrakt socjalny.	Poprawa funkcjonowania rodzin. Usprawnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.
Realizacja procedur Niebieskiej Karty w ramach działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminny Zespół Interdyscyplinarny Komenda Powiatowa Policji w Świebodzinie Straż Miejska	Liczba podjętych interwencji kryzysowych. Liczba Niebieskich Kart założonych w rodzinach wychowujących nieletnie dzieci.	Wylimitowanie przemocy domowej. Wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach. Poprawa relacji w rodzinach. Poprawa stanu emocjonalnego członków rodzin z problemem przemocy domowej.

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Organizowanie spotkań w Partnerstwie Powiatowym „Rodzina Razem”.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie	Liczba spotkań w ramach Partnerstwa „Rodzina Razem”.	Efektywna współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wpięcia rodziny.

Kampania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzona podczas imprez gminnych, w szkołach naszej gminy, poprzez stronę internetową OPS i Gminy Zbąszynek oraz przez kolportaż ulotek i w prasie lokalnej.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba imprez gminnych. Ilość programów i projektów na temat przeciwdziałania przemocy realizowanych w szkołach. Ilość artykułów i notatek zamieszczonych na stronie internetowej OPS i Gminy Zbąszynek. Ilość notatek prasowych zamieszczonych w Zbąszyneckim Kwartalniku i prasie lokalnej.	Wzmocnienie i usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.
Promowanie „zdrowej rodziny” przeciwdziałaniem marginalizacji rodzin dysfunkcyjnych, sprzyjające ich prawidłowemu rozwojowi			
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy na temat roli i znaczenia podmiotów działających na rzecz rodziny, w tym rodzin wspierających.	Gmina Zbąszynek Ośrodek Pomocy Społecznej Zbąszynecki Ośrodek Kultury Ośrodek Sportu i Rekreacji Ochotnicza Straż Pożarna	Liczba lokalnych wydarzeń na rzecz rodziny. Liczba wydanych broszur informacyjnych.	Poprawa jakości życia rodzin. Wzrost świadomości społecznej na temat „zdrowej rodziny”.
Organizowanie spotkań, warsztatów i happeningów dotyczących znaczenia „zdrowej rodziny”.	Ośrodek Pomocy Społecznej ZHP Wolontariat	Liczba spotkań, warsztatów lub happeningów promujących zdrową rodzinę.	Zwiększenie dostępu do form aktywnego spędzania czasu wolnego.
Upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania sytuacji problemowych w rodzinach prowadzonych we współpracy ze specjalistami.	Gmina Zbąszynek Ośrodek Pomocy Społecznej	Ilość upowszechnionych dobrych praktyk (w lokalnych mediach i na stronie internetowej OPS).	Poprawa jakości życia rodzin. Poprawa relacji wewnątrzrodzinnych. Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich.
Stworzenie spójnej informacji o ofercie specjalistycznej pomocy na terenie gminy.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Rodzaj i ilość informacji o ofertach specjalistycznej pomocy dla rodzin w gminie.	Poprawa jakości życia rodzin. Wzrost świadomości społecznej na temat „zdrowej rodziny”.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkałe w Gminie Zbąszynek, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym, mające problemy opiekuńczo-wychowawcze, dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej bądź też rodziny, w których została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska a dzieci umieszczono w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

V. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny winny realizować, w ramach swoich kompetencji samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Zbąszynek oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winny:

a) podmioty publiczne:

- właściwe referaty i stanowiska Urzędu Miejskiego w Zbąszynku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku,
- Szkoły podstawowe i średnie,
- Zbąszynecki Ośrodek Kultury,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Straż Miejska

b) podmioty niepubliczne:

- żłobek, opiekun dzienny i przedszkola niepubliczne,
- organizacje pozarządowe działające w obszarze profilaktyki i ochrony zdrowia,

- organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy społecznej, edukacji i kultury,
- kluby i organizacje sportowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,

c) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Służba zdrowia /podstawowa i specjalistyczna/,
- Sąd Rejonowy w Świebodzinie.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminnego i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

VI. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Zbąszynek,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VII. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Koordinatorem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zbąszynek na lata 2024 - 2026 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia efektywności podjętych inicjatyw.

Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w

zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring Programu prowadzony będzie całorocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym Programie, ich analizę oraz ocenę zebranych informacji celem planowania dalszych działań i doskonalenia dotychczas ustalonych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku w terminie **do 31 marca każdego roku**, sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

VIII. PODSUMOWANIE

Program Wspierania Rodziny w Gminie Zbąszynek na lata 2024 – 2026 jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zbąszynek na lata 2022-2030, zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które już istnieją. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi oraz tworzenie coraz lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co zahamuje proces umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną. Aby podołać temu wyzwaniu niezbędna jest więc ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany Program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację Programu powinny aktywnie włączyć się instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka na terenie Gminy Zbąszynek.